

2025/2565

16.12.2025

NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2025/2565,

annettu 15 päivänä joulukuuta 2025,

**pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan kaikkien osa-alueiden torjumista koskevan
Yhdistyneiden kansakuntien toimintaohjelman ja ampumatarvikkeiden maailmanlaajuisen kehityksen
tukemisesta**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 28 artiklan 1 kohdan ja 31 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvosto hyväksyi 19 päivänä marraskuuta 2018 laittomien ampuma-aseiden, pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niiden ampumatarvikkeiden vastaisen EU:n strategian "Aseiden turvaaminen, kansalaisten suojeleminen", jäljempänä 'EU:n pienasestrategia', jossa vahvistetaan pienaseita ja kevyitä aseita koskevien unionin toimien suuntaviivat. EU:n pienasestrategiassa pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan kaikkien osa-alueiden ehkäisemistä, torjumista ja poistamista koskeva Yhdistyneiden kansakuntien toimintaohjelma, jäljempänä 'YK:n pienasetoimintaohjelma', nähdään maailmanlaajuisena kehityksenä laittomien pienaseiden ja kevyiden aseiden muodostaman uhan torjumiseksi ja tuetaan sen täysimääräistä ja tuloksellista täytäntöönpanoa kansallisesti, alueellisesti ja maailmanlaajuisesti.
- (2) Neuvosto hyväksyi 17 päivänä lokakuuta 2022 päätöksen (YUTP) 2022/1965⁽¹⁾, jolla jatkettiin unionin tukea YK:n pienasetoimintaohjelmalle. Päätöksen (YUTP) 2022/1965 ja muun asiaankuuluvan EU:n tuen avulla YK:n aseriisuntatoimisto, jäljempänä 'UNODA', ja sen alueelliset keskuskeskukset ja täytäntöönpanokumppanit ovat pystyneet toteuttamaan hankkeita pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden laittoman kaupan torjumiseksi Afrikassa, Aasiassa ja Tyynenmeren alueella, Latinalaisessa Amerikassa ja Karibian alueella.
- (3) Valtiot hyväksyivät 28 päivänä kesäkuuta 2024 yksimielisesti tulevaisuuteen suuntautuvan päätösasiakirjan YK:n pienasetoimintaohjelman ja kansainvälisen välineen, jonka avulla valtiot voivat tunnistaa ja jäljittää nopeasti ja luotettavasti laittomat pienaseet ja kevyet aseet, jäljempänä 'kansainvälinen jäljittämismenetelmä', neljännessä tarkistuskonferenssissa. Valtiot sopivat yhdessä keinoista jatkaa laittomien pienaseiden ja kevyiden aseiden torjumista, muun muassa perustamalla uuden valtiojohtoisen avoimen teknisen asiantuntijaryhmän, jonka tehtävänä on käsitellä pienaseiden ja kevyiden aseiden valmistuksen, teknologian ja suunnittelun kehitystä, parantaa sukupuolitietoista pienaseiden ja kevyiden aseiden valvontaa sekä lisätä nuorten osallistumista pienaseiden ja kevyiden aseiden valvontaprosesseihin.
- (4) Tavanomaisten ampumatarvikkeiden jatkuvakestoisen hallinnan maailmanlaajuisesta kehystä, jäljempänä 'GFA-kehys', käsittelevä valtioiden valmistelukokous hyväksyi 27 päivänä kesäkuuta 2025 vuoden 2027 valtioiden kokouksen valmistelua sekä GFA-kehysten tehokasta täytäntöönpanon menettelyjä ja sääntöjä koskevat suositukset, mukaan lukien suositukset YK:n sihteeristölle, jonka toimisto UNODA on.
- (5) Neuvosto hyväksyi 14 päivänä huhtikuuta 2025 asevientivalvontaa koskevat päätelmät, joihin sisältyi monenvälisten sitoumusten, kuten YK:n pienasetoimintaohjelman, kansainvälisen jäljittämismenetelmän ja GFA-kehysten, vahvistaminen ja teknisen täytäntöönpanon tehostaminen varastojen hallinnan (myös tukemalla kolmansien valtioiden valmiuksien kehittämistä), tietojen säilyttämisen, siirtojen valvonnan ja jäljittämisen kaltaisilla toimenpiteillä,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Tämän päätöksen tarkoituksena on EU:n pienasestrategian mukaisesti vähentää laittomien aseiden ja ampumatarvikkeiden esiintyvyyttä ja estää niiden järkyttävä inhimillinen hinta. Tämä saavutetaan

- a) vahvistamalla asiaankuuluvia kansainvälisiä kehityksiä ja maailmanlaajuisia toimintapoliittisia kehityksiä; ja
- b) muuntamalla maailmanlaajuisia toimintapoliittisia kehityksiä toiminnaksi tukemalla monenvälisiä prosesseja, alueellista yhteistyötä ja kohdennettua kansallista tukea, mikä edistää laittomien pienaseiden, kevyiden aseiden ja ampumatarvikkeiden torjuntaa ja auttaa samalla ehkäisemään aseellista väkivaltaa ja konflikteja.

⁽¹⁾ Neuvoston päätös (YUTP) 2022/1965, annettu 17 päivänä lokakuuta 2022, pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan kaikkien osa-alueiden ehkäisemistä, torjumista ja poistamista koskevan Yhdistyneiden kansakuntien toimintaohjelman tukemisesta (EUVL L 270, 18.10.2022, s. 67, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/1965/oj>).

Hankkeen tarkoituksena on parantaa valtioiden ja kansalaisjärjestöjen selviytymiskykyä aseiden ja ampumatarvikkeiden tarkoituksenvastaisista siirroista johtuvan laittoman kaupan estämiseksi ja aseiden ja ampumatarvikkeiden hallinnan vahvistamiseksi maailmanlaajuisesti.

2. Edellä olevan 1 kohdan nojalla tämän päätöksen tavoitteet ovat seuraavat:
 - a) tulevaisuuteen suuntautuvien ja toimintakeskeisten poliittisten tulosten vahvistaminen GFA-kehyksen, YK:n pienasetoimintaohjelman ja kansainvälisen jäljittämisvälineen puitteissa;
 - b) kansainvälisten välineiden koordinoitun ja tehostetun täytäntöönpanon tukeminen kansallisella, osa-alueellisella ja alueellisella tasolla; ja
 - c) pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden valvonnan hyödyntäminen laajemmissa rauhaa ja turvallisuutta edistävissä toimintakehyksissä aseellisen väkivallan ehkäisemiseksi tehokkaammin sekä rauhan ja kehityksen edistämiseksi.
3. Hankkeen yksityiskohtainen kuvaus esitetään tämän päätöksen liitteessä.

2 artikla

1. Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, jäljempänä 'korkea edustaja', vastaa tämän päätöksen täytäntöönpanosta.
2. Edellä 1 artiklassa tarkoitetun hankkeen teknisestä toteutuksesta huolehtii YK:n aseriisuntatoimisto, jäljempänä 'UNODA'.
3. UNODA suorittaa tehtävänsä korkean edustajan alaisuudessa. Tätä varten korkea edustaja sopii tarvittavista järjestelyistä UNODAn kanssa.

3 artikla

1. Rahoitusohje unionin rahoittaman hankkeen toteuttamiseksi on 4 399 030,86 euroa.
2. Edellä 1 kohdassa vahvistetulla ohjeellisella määrällä rahoitettavia menoja hallinnoidaan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavien menettelyjen ja sääntöjen mukaisesti.
3. Komissio valvoo 1 kohdassa tarkoitettujen menojen asianmukaista hallinnointia. Se tekee tätä varten UNODAn kanssa tarvittavan rahoitussopimuksen. Rahoitussopimuksessa on määrättävä, että UNODAn on varmistettava unionin osuuden asianmukainen näkyvyys suhteessa sen suuruuteen.
4. Komissio pyrkii tekemään 3 kohdassa tarkoitettujen rahoitussopimuksen mahdollisimman pian tämän päätöksen voimaantulon jälkeen. Se ilmoittaa neuvostolle kyseisessä prosessissa mahdollisesti ilmenevistä vaikeuksista ja rahoitussopimuksen tekopäivästä.

4 artikla

1. Korkea edustaja raportoi neuvostolle tämän päätöksen täytäntöönpanosta UNODAn laatimien säännöllisten kirjallisten raporttien perusteella. Kyseiset raportit ovat perustana neuvoston suorittamalle arvioinnille.
2. Komissio raportoi 1 artiklassa tarkoitetun hankkeen rahoitusnäkökohdista.

5 artikla

1. Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

2. Tämän päätöksen voimassaolo päättyy 36 kuukauden kuluttua päivästä, jona 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu rahoitussopimus tehdään. Tämän päätöksen voimassaolo päättyy kuitenkin kuuden kuukauden kuluttua sen voimaantulosta, jos tällaista rahoitussopimusta ei ole tuon ajan kuluessa tehty.

Tehty Brysselissä 15 päivänä joulukuuta 2025.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

K. KALLAS

LIITE

Hankeasiakirja

neuvoston päätökseen (YUTP) pienaseita ja kevyitä aseita koskevan toimintaohjelman ja ampumatarvikkeiden maailmanlaajuisen kehityksen tukemisesta

I TAUSTA

Pienaseet ja kevyet aseet sekä niiden ampumatarvikkeet ovat yleisin väkivaltaisten kuolemantapausten aiheuttaja konfliktitilanteissa ja muissa kuin konfliktitilanteissa. Maailmassa menetetään ihmishenki joka toinen minuutti pienaseella ammutun laukauksen seurauksena.

Sekä pienaseiden ja kevyiden aseiden että tavanomaisten ampumatarvikkeiden kysyntä ja tarjonta lisääntyvät geopoliittisten jännitteiden, alueellisen epävakauksen ja aseellisten konfliktien yleistymisen vuoksi. Aiemmat konfliktit ja poliittinen epävarmuus ovat osoittaneet, että on olemassa riski siitä, että jopa laillisesti hankitut aseet ja ampumatarvikkeet kulkeutuvat luvattomille käyttäjille, mikä kasvattaa epävakautta kaukana aseiden ja ampumatarvikkeiden lähtöpaikoista. Epävakaisissa tilanteissa pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden laaja saatavuus lisää jatkuvaa aseellista väkivaltaa ja järjestäytyntä rikollisuutta ja estää kestävästä kehityksestä.

Laittomat pienaseet ja kevyet aseet sekä tavanomaiset ampumatarvikkeet muodostavat monitahoisen ongelman, joka edellyttää yhteisiä toimia kansainvälisellä, alueellisella, osa-alueellisella, kansallisella ja ruohonjuuritasolla, jotta voidaan estää laittomien aseiden ja ampumatarvikkeiden järkyttävä inhimillinen hinta. EU:n strategiassa "Aseiden turvaaminen, kansalaisten suojeleminen" ja 14. huhtikuuta 2025 annetuissa asevientivalvontaa koskevista EU:n neuvoston päätelmissä todetaan, että keskeisiä toimia pienaseiden ja kevyiden aseiden tarkoituksenvastaisten siirtojen ehkäisemiseksi ja pienaseiden ja kevyiden aseiden laitton kauppan poistamiseksi ovat muun muassa seuraavat: monenvälisen sitoumusten, kuten pienaseiden ja kevyiden aseiden laitton kauppan kaikkien osa-alueiden ehkäisemistä, torjumista ja poistamista koskevan Yhdistyneiden kansakuntien toimintaohjelman (jäljempänä 'YK:n pienasetoimintaohjelma'), kansainvälisen jäljittämisen välineen ja uuden tavanomaisten ampumatarvikkeiden jatkuvakestoisen hallinnan maailmanlaajuisen kehityksen (jäljempänä 'GFA-kehys'), vahvistaminen ja teknisen täytäntöönpanon tehostaminen varastojen hallinnan (myös tukemalla kolmansien valtioiden valmiuksien kehittämistä), tietojen säilyttämisen, siirtojen valvonnan ja jäljittämisen kaltaisilla toimenpiteillä.

Kuten YK:n jäsenvaltioiden vuonna 2024 hyväksymässä tulevaisuussopimuksessa todetaan, pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden käytännön valvontavälineitä voidaan hyödyntää aseellisen väkivallan ja aseellisten konfliktien ehkäisemiseksi. Näiden käytäntöjen sisällyttäminen kansallisiin ennaltaehkäisystrategioihin, rauhanrakentamistoimiin ja kestävästä kehityksestä suunniteltuihin parantaa valtioiden ja yhteisöjen selviytymiskykyä ja torjuu kyseisten aseiden ja ampumatarvikkeiden kysyntää.

Kehitysmahdollisuudet

Kireässä monenvälisessä ympäristössä, jossa edistetään maailmanlaajuisia sitoumuksia ja yhteistyötä aseriisun ja asevalvonnan alalla, pienaseita ja kevyitä aseita sekä tavanomaisia ampumatarvikkeita koskeva monenvälinen yhteistyö on merkittävä edistysaskel. Esimerkiksi vuonna 2023 YK:n yleiskokous lisäsi kansainvälisiin aseriisuntasitoumuksiinsa GFA-kehityksen, joka on ensimmäinen erityinen väline, jolla puututaan turvallisuusriskeihin ampumatarvikkeiden koko elinkaaren ajan. Tavoitteena on estää tarkoituksenvastaiset siirrot ja laitton kauppa sekä vähentää suunnittelemattomia ampumatarvikkeiden räjähdysriskiä.

Vuonna 2024 valtiot hyväksyivät yksimielisesti tulevaisuuteen suuntautuvan päätösasiakirjan YK:n pienasetoimintaohjelman ja kansainvälisen jäljittämisen välineen neljännessä tarkistuskonferenssissa. Valtiit sopivat yhdessä keinoista jatkaa laittomien pienaseiden ja kevyiden aseiden torjumista, muun muassa perustamalla uuden valtiojohtoisen avoimen teknisen asiantuntijaryhmän, jonka tehtävänä on käsitellä pienaseiden ja kevyiden aseiden valmistuksen, teknologian ja suunnittelun kehitystä, parantaa sukupuolitietoista pienaseiden ja kevyiden aseiden valvontaa sekä lisätä nuorten osallistumista pienaseiden ja kevyiden aseiden valvontaprosesseihin.

Valtioilla on seuraavien kolmen vuoden aikana mahdollisuus edistää edelleen yhteisiä sitoumuksia ja nopeuttaa näiden kriittisten kehysten täytäntöönpanoa kaikilla tasoilla ja EU:n strategisten suuntaviivojen mukaisesti. Ensimmäinen GFA-kehityksen puitteissa pidettävä valtioiden kokous järjestetään vuonna 2027. YK:n pienasetoimintaohjelman puitteissa pidetään valtioiden kaksivuotiskokoukset vuosina 2026 ja 2028, mukaan lukien avoimen teknisen asiantuntijaryhmän ensimmäinen koollekutsuminen. Kaikkien näiden kokousten onnistuminen riippuu i) hyvästä valmistelutyöstä, johon sisältyy alueellisia kokouksia, jotka ovat olennainen osa neuvottelutoimia, ja ii) eri valtioiden ja järjestöjen osallistavan ja tehokkaan osallistumisen varmistamisesta.

Aiempien hankkeiden saavutusten ja vaikutusten tunnustaminen

EU:n viimeaikaisella tuella, mukaan lukien EU:n neuvoston päätös (YUTP) 2022/1965, YK:n aseriisuntatoimisto (jäljempänä 'UNODA') ja sen alueelliset keskuskeskukset ja täytäntöönpanokumppanit ovat viime aikoina antaneet valtioille monitasoista tukea. YK:n ainutlaatuisia asemaa kokousten koollekutsujana ja sen roolia asiaankuuluvien hallitustenvälisten prosessien sihteeristönä sekä sen läsnäoloa Afrikassa, Aasiassa ja Tyynenmeren alueella sekä Latinalaisessa Amerikassa ja Karibian alueella hyödyntäen UNODA ja sen täytäntöönpanokumppanit pystyivät avustamaan valtioita maailmanlaajuisen kehysten vahvistamisessa sekä niiden muuntamisessa tekniseksi täytäntöönpanoksi.

Hankkeella helpotettiin esimerkiksi maailmanlaajuisen toimintapolitiikan kehittämistä YK:n pienasetoimintaohjelman puitteissa tarkistuskonferenssin kattavan valmistelutyön avulla, johon kuului muun muassa asiantuntijaseminaareja ja alueellisia valmistelukokouksia, joilla varmistettiin kansallisten ja alueellisten prioriteettien määrittely ja yhteensovittaminen. Näiden edistyneiden keskustelujen myötä konferenssissa käydyt neuvottelut olivat tehokkaampia ja sujuvampia, ja ne johtivat lopulta päätössiakirjan yksimieliseen hyväksymiseen.

Alueellisella ja kansallisella tasolla hanke helpotti alueellista yhteistyötä, mukaan lukien ampuma-aseiden, ampumatarvikkeiden ja räjähteiden laittoman kaupan ja leviämisen ehkäisemistä koskevan Keski-Amerikan ja Dominikaanisen tasavallan etenemissuunnitelman laatiminen, ja laajensi merkittävästi pienaseiden ja kevyiden aseiden valvontaa koskevia kansallisia valmiuksia. Hankkeen puitteissa annettiin erityiskoulutusta laittoman asekaupan torjumiseksi El Salvadorissa, Guatemalassa ja Kolumbiassa sekä Aasian ja Tyynenmeren alueen kansallisten yhteyspisteiden valmiuksien kehittämiseksi, minkä tuloksena pienasetoimintaohjelman täytäntöönpanoa koskevia kansallisia raportteja toimitettiin eniten kymmeneen vuoteen. Sri Lankassa rakennettiin asevarastoja varastoinnin turvallisuuden parantamiseksi, ja virkailijat saivat aseiden hallintaa koskevaa koulutusta. Papua-Uudessa-Guineassa, jossa laittomien pienaseiden ja kevyiden aseiden lukumäärä kasvoi ja ne aiheuttivat jatkuvasti haasteita koko hankkeiden ajan, UNODA toimitti teknisiä riskinarvioita ja laati pienaseita ja kevyitä aseita koskevan kansallisen toimintasuunnitelman. Gambiassa ja Burundissa hankkeella tuettiin pienaseita ja kevyitä aseita koskevien kansallisten toimintasuunnitelmien laatimista, ja Burundissa korjattiin vialliset merkintälaitteet, kun taas Kongon demokraattisessa tasavallassa annettiin kohdennettua apua laittomien pienaseiden ja kevyiden aseiden jäljittämiseen. Lisäksi otettiin käyttöön pienaseiden valvonnan modulaarisen ohjekokoelman (jäljempänä 'MOSAIC') itsearviointiväline⁽¹⁾, jotta kansalliset viranomaiset voisivat arvioida ja parantaa pienaseiden ja kevyiden aseiden järjestelmiä esimerkiksi merkitsemisen, jäljittämisen ja varastojen hallinnan osalta.

Hankkeessa vahvistettiin myös sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista pienaseiden ja kevyiden aseiden valvonnassa alueellisen koordinoimisen, seminaarien ja kansallisen koulutuksen avulla. Nämä toimet johtivat sukupuolienäkökulman sisällyttämiseen kansallisiin toimintasuunnitelmiin sekä institutionaaliseen vuoropuheluun sukupuolten tasa-arvoalan toimijoiden ja pienaseiden ja kevyiden aseiden alan toimijoiden välillä. Vaikka maailmanlaajuinen rahoitustuki kansalaisjärjestöille väheni hankkeen aikana, hankkeella onnistuttiin ylläpitämään ja laajentamaan tärkeää yhteisöperustaista osallistumista kohdennettujen kampanjoiden, ruohonjuuritason aloitteiden ja kansalaisjärjestöjen monenvälisiin kokouksiin osallistumisen avulla.

Hanke, joka perustuu hyviksi havaittuihin lähestymistapoihin ja käsittelee uusia suuntauksia

Edellisen hankkeen saavutukset, kumppanuudet ja edistys tukevat seuraavaa vaihetta, sillä keskeiset rakenteelliset ja strategiset osatekijät pysyvät samoina. Sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistaminen on edelleen keskeinen periaate, ja kumppanuuksia kansalaisyhteiskunnan ja erikoistuneiden järjestöjen, kuten kansainvälisen pienaseiden vastaisen verkoston (jäljempänä 'IANSA') ja Yhdistyneiden kansakuntien aseidenriisun tutkimuslaitoksen (jäljempänä 'UNIDIR'), kanssa ylläpidetään. Lisäksi hankkeella täydennetään muita unionin rahoittamia hankkeita. Siinä keskitytään erityisesti tekniseen täytäntöönpanoon liittyviin synergioihin muun muassa Yhdistyneiden kansakuntien kehitysohjelman pienaseiden ja kevyiden aseiden valvonnasta vastaavan Kaakkois-Euroopan selvitystoimiston, Amerikan valtioiden järjestön, Arabiliiton, Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön, Geneven kansainvälisen humanitaarisen miinanraivauksen keskuksen ampumatarvikkeiden hallinnan neuvoa-antava ryhmän, Conflict Armament Researchin ja Small Arms Surveyn toteuttamien aloitteiden sekä Saksan talous- ja vientivalvontaviraston ja Expertise Francen johtamien asekauppasopimukseen liittyvien toimien ja Euroopan monialaisen rikosuhkien torjuntafoorumien kanssa.

Hankkeen uuteen vaiheeseen sisältyy myös uusia elementtejä. Erityisesti hankkeen temaattista kattavuutta laajennetaan siten, että siihen sisältyy sekä GFA-kehys että tulevaisuussopimus. Hankkeessa painotetaan entistä enemmän pienaseisiin ja kevyisiin aseisiin liittyvää teknologista kehitystä ja tunnustetaan sen asevalvonnan haasteiden ja mahdollisuuksien myötä muuttuva vaikutus. Lisäksi hankkeella vahvistetaan pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden valvonnan sisällyttämistä laajempiin ennaltaehkäisy- ja rauhanrakentamistoimiin kestävässä rauhaa ja kehitystä koskevien kokonaisvaltaisten lähestymistapojen mukaisesti. Hankkeen maantieteellistä soveltamisalaa laajennetaan kattamaan myös Lähi-itä ja Pohjois-Afrikka edellisen hankkeen kattamien Afrikan, Aasian ja Tyynenmeren alueen sekä Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen lisäksi.

⁽¹⁾ Arviointiväline on EU:n neuvoston päätöksen (YUTP) 2022/1965 nojalla kehitetty ohjelmistotyökalu, jolla tuetaan hyvien käytäntöjen kriteereihin perustuvaa arviointia esimerkiksi pienaseiden ja kevyiden aseiden varastojen hallinnan, merkitsemisen ja jäljittämisen aloilla.

II HANKKEEN TAVOITTEET, TULOKSET JA TOIMET

Hankkeen ensisijaisena **tavoitteena on vähentää laittomien aseiden ja ampumatarvikkeiden esiintyvyyttä ja estää niiden järkyttävä inhimillinen hinta vahvistamalla asiaankuuluvia kansainvälisiä kehyksiä.** Tämä saavutetaan vahvistamalla maailmanlaajuisia toimintapoliittisia kehyksiä ja muuntamalla ne toiminnaksi tukemalla monenvälisiä prosesseja, alueellista yhteistyötä ja kohdennettua kansallista tukea, mikä edistää laittomien pienaseiden, kevyiden aseiden ja ampumatarvikkeiden torjuntaa ja auttaa samalla ehkäisemään aseellista väkivaltaa ja konflikteja. Hankkeen tarkoituksena on parantaa valtioiden ja kansalaisjärjestöjen selviytymiskykyä aseiden ja ampumatarvikkeiden tarkoituksenvastaisista siirroista johtuvan laittoman kaupan estämiseksi ja aseiden ja ampumatarvikkeiden hallinnan vahvistamiseksi maailmanlaajuisesti.

Tämä tavoite saavutetaan toimintaketjun alku- ja loppupäähän keskittyvillä lähestymistavoilla paikallisella, kansallisella, osa-alueellisella, alueellisella ja maailmanlaajuisella tasolla kolmessa pilarissa seuraavien osatavoitteiden saavuttamiseksi:

1. tulevaisuuteen suuntautuvien ja toimintakeskeisten poliittisten tulosten vahvistaminen YK:n GFA-kehyksen, pienasetoimintaohjelman ja kansainvälisen jäljittämismälinen puitteissa;
2. kansainvälisten välineiden koordinoitun ja tehostetun täytäntöönpanon tukeminen kansallisella, osa-alueellisella ja alueellisella tasolla;
3. pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden valvonnan hyödyntäminen laajemmissa rauhaa ja turvallisuutta edistävissä toimintakehyksissä aseellisen väkivallan ehkäisemiseksi tehokkaammin sekä rauhan ja kehityksen ylläpitämiseksi.

Odotettuja monialaisia tuloksia ovat muun muassa seuraavat:

- koordinoinnin lisääminen asiaankuuluvien järjestöjen kanssa, myös muiden EU:n rahoittamien hankkeiden kautta;
- kansalaisyhteiskunnan osallistumisen vahvistaminen kaikilla tasoilla;
- sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen kaikissa hanketoimissa.

Tavoite 1: Tulevaisuuteen suuntautuvien ja toimintakeskeisten poliittisten tulosten vahvistaminen YK:n GFA-kehyksen, pienasetoimintaohjelman ja kansainvälisen jäljittämismälinen puitteissa.

1.2 Tulokset

- Jäsenvaltiot ovat hyvin perillä GFA-kehyksen tavoitteista ja toimenpiteistä, ja ne tukevat valmistautuneempaa osallistumista ja vapaaehtoisten alustavien katsausten toimittamista ennen GFA-kehystä käsittelevää valtioiden ensimmäistä kokousta.
- Jäsenvaltiot ja asiaankuuluvat sidosryhmät ovat vahvistaneet teknistä tietämystä ja valmiuksia YK:n pienasetoimintaohjelman ja kansainvälisen jäljittämismälinen täytäntöönpanon sekä pienaseiden ja kevyiden aseiden valmistuksen, teknologian ja suunnittelun kehityksen osalta, mikä on johtanut paremmin tietoon perustuviin valtioiden kaksivuotiskokouksiin ja avoimen teknisen asiantuntijaryhmän keskusteluihin. Osallistuminen pienaseita ja kevyitä aseita sekä ampumatarvikkeita koskeviin hallitustenvälisiin prosesseihin on osallistavaa, ja asianomaiset valtiot ja monenlaiset sidosryhmät ovat edustettuina.

1.3 Toimet

1.3.1 Ampumatarvikkeiden maailmanlaajuinen kehys: alueelliset valmistelukokoukset valtioiden ensimmäistä kokousta varten

Ennen vuonna 2027 pidettävää GFA-kehystä käsittelevää valtioiden ensimmäistä kokousta järjestetään useita alueellisia valmistelukokouksia, jotka tarjoavat valtioille ja alueellisille järjestöille foorumin, jossa ne voivat määrittää aluekohtaisia ampumatarvikkeiden hallinnan haasteita ja prioriteetteja. Huomiota kiinnitetään erityisesti vapaaehtoisten alustavien katsausten toimittamiseksi vuonna 2026 tehtävien valmistelujen tukemiseen. Puheenjohtajalle toimitetaan yhteenvetoreportti, jossa esitetään kokousten tärkeimmät keskustelunaiheet, joita voidaan hyödyntää keskusteluissa. Kunkin kokouksen tarkoituksena on myös lisätä tietämystä käytännön kansallisesta täytäntöönpanosta alueellisissa yhteyksissä.

Osa-alueiden maat	Alueellinen keskus	Alustava kokouspaikka
Karibian alue Latinalainen Amerikka	Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen rauhan, aseriisunnan ja kehityksen Yhdistyneiden kansakuntien aluekeskus (UNLIREC)	Virtuaalikokous (kaksi kokousta)
Etelä-Aasia Kaakkois-Aasia Keski-Aasia Koillis-Aasia Tyynenmeren alue	Aasian ja Tyynenmeren alueen rauhan ja aseriisunnan Yhdistyneiden kansakuntien aluekeskus (UNRCPD)	Kathmandu, Nepal (yksi kokous)
Lähi-itä Pohjois-Afrikka	UNRCPD ja Afrikan rauhan ja aseriisunnan Yhdistyneiden kansakuntien aluekeskus (UNREC)	Kokouspaikka päätetään myöhemmin (yksi kokous)
Itä-Afrikka Eteläinen Afrikka Länsi-Afrikka Keski-Afrikka	UNREC	Kokouspaikat päätetään myöhemmin (kaksi kokousta)

1.3.2 Toimintakeskeisten suositusten laatiminen vuonna 2027 pidettävän ampumatarvikkeiden maailmanlaajuisista kehystä käsittelevän valtioiden ensimmäisen kokouksen tukemiseksi

Järjestetään sarja virtuaalisia asiantuntijatapaamisia, ja kunkin tapaamisen tulokset ja suositukset käännetään ja julkaistaan verkossa, jotta valtiot voivat tarkastella niitä ennen valtioiden kokousta. Nämä raportit esitellään ja niistä keskustellaan myös alueellisissa valmistelukokouksissa, ja niitä voitaisiin hyödyntää valtioiden keskusteluissa, jotka koskevat hallitusten teknisten asiantuntijoiden tulevien kokousten aiheita.

1.3.3 Asiantuntijoiden verkkoseminaarit pienaseiden ja kevyiden aseiden valmistuksen, teknologian ja suunnittelun kehitystä koskevan oleellisen aineiston tuottamiseksi ja alueellisten valmiuksien kehittämiseksi

Pienaseiden ja kevyiden aseiden teknologian, valmistuksen ja suunnittelun kehitystä käsittelevä avoin tekninen asiantuntijaryhmä kokoontuu vuosina 2026 ja 2028 valtioiden kaksivuotiskokouksen kanssa samalla viikolla. Ryhmän tehtävänä on vuoteen 2030 mennessä laatia yhteisymmärryksessä hyväksyttyjä suosituksia valtioiden käsiteltäväksi YK:n pienasetoimintaohjelman poliittisen prosessin puitteissa. Asiantuntijoille ja diplomaateille järjestetään alueellisia ja maailmanlaajuisia virtuaalisia verkkoseminareja tietämyksen lisäämiseksi, valmiuksien kehittämiseksi ja suositusten laatimisen tueksi, jotta voidaan vastata valtioiden ja puheenjohtajan tarpeisiin kokousten välisenä aikana.

1.3.4 Sponsorituki pienaseita ja kevyitä aseita sekä ampumatarvikkeita käsitteleviin keskeisiin hallitustenvälisiin kokouksiin osallistuville kehittyville valtioille tai valtioille, joihin pienaseet ja kevyet aseet sekä ampumatarvikkeet vaikuttavat vakavasti

Monet kehittyvät maat tai maat, joihin pienaseet ja kevyet aseet sekä ampumatarvikkeet vaikuttavat vakavasti, eivät usein pysty osallistumaan New Yorkissa järjestettäviin konferensseihin. Valituille maille tarkoitettu sponsoriohjelma mahdollistaa monipuolisemman osallistumisen ja rikastuttaa siten vuonna 2027 pidettävässä GFA-kehystä käsittelevässä kokouksessa ja tarvittaessa muissa YK:n pienasetoimintaohjelman puitteissa järjestettävissä kokouksissa käytäviä keskusteluja.

UNODA ja sen alueelliset keskuskeskukset määrittävät osallistujat vahvistettujen kriteerien perusteella monipuolisen osallistumisen varmistamiseksi. Sponsoriohjelma sisältää valmiuksien kehittämistä koskevan osion, jonka tarkoituksena on lisätä tietämystä keskustelujen olennaisesta sisällöstä ja kehittää poliittiseen prosessiin osallistumista koskevia taitoja, sekä verkostoitumista koskevan osion, jonka tarkoituksena on koota osallistujat yhteen. Sponsorituessa otetaan tarvittaessa huomioon yhteistyö pienaseita ja kevyitä aseita sekä ampumatarvikkeita koskevien YK:n johtamien apurahaohjelmien kanssa. Sponsorituessa asetetaan etusijalle naisten tasavertainen, täysimääräinen ja vaikuttava osallistuminen.

1.3.5 Kansalaisyhteiskunnan aktiivisempi osallistuminen maailmanlaajuisiin hallitustenvälisiin prosesseihin

Ennen GFA-kehystä käsittelevää valtioiden kokousta ja pienasetoimintaohjelmaa koskevaa valtioiden kaksivuotiskokousta, mukaan lukien avoimen teknisen asiantuntijaryhmän kokous, IANSA laatii aineistoja, joihin sisältyy opas kansalaisyhteiskunnan osallistumista koskevien prioriteettien ja strategioiden koordinoimiseksi. Lisäksi toteutetaan sponsoriohjelman kansalaisyhteiskunnan, myös nuorten edustajien, kokouksiin osallistumista varten.

1.4 Tulokset

- i) GFA-kehysten osalta järjestetään enintään kuusi (6) alueellista valmistelukokousta.
- ii) Ennen vuonna 2027 pidettävää GFA-kehystä käsittelevää valtioiden kokousta järjestetään enintään neljä (4) ampumatarvikkeita käsittelevää virtuaalista asiantuntijatapaamista.
- iii) Avoimen teknisen asiantuntijaryhmän kokousten välisenä aikana järjestetään enintään kahdeksan (8) maailmanlaajuisia ja alueellista virtuaalista asiantuntijoiden verkkoseminaaria.
- iv) Sponsorituki enintään viidelletoista (15) kehittyvistä valtioista tai valtioista, joihin kohdistuu vakavia vaikutuksia, tulevalle osallistujalle poliittisiin konferensseihin osallistumista varten.
- v) Sponsorointiohjelma ja opas kansalaisjärjestöille niiden edustuksen ja olennaisen vaikutuksen vahvistamiseksi YK:n pienasetoimintaohjelman ja GFA-kehysten prosesseissa.

Tavoite 2: Kansainvälisten välineiden koordinoinnin ja tehostetun täytäntöönpanon tukeminen kansallisella, osa-alueellisella ja alueellisella tasolla.

2.2 Tulokset

- YK:n pienasetoimintaohjelman, kansainvälisen jäljittämistävälineen ja GFA-kehysten täytäntöönpanon tehostaminen valtioille annettavan kansallisen avun ja tehokkaampien välineiden kehittämisen avulla.
- Alueellisen koordinoinnin vahvistaminen laittomien pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden vähentämiseksi.

2.3 Toimet

2.3.1 MOSAICin parantaminen ja MOSAIC-arviointivälineen vahvistaminen

MOSAIC-arviointivälineen tunnettuutta ja hyödyllisyyttä lisätään käyttöönottokoulutuksella ja eri sidosryhmien koulutuksella sekä kehittämällä lisäarviointikriteerejä ja uusia ominaisuuksia ohjelmistokomponentille. Käyttäjien antaman palautteen perusteella MOSAIC-arviointivälineen arviointikriteerien tietokantaa laajennetaan niin, että se kattaa uudet MOSAIC-moduulit, mikä mahdollistaa muiden pienaseiden ja kevyiden aseiden valvonnan kannalta merkityksellisten alojen arvioinnin. Nämä toimet toteutetaan yhteistyössä UNIDIRin ja jäsenvaltioiden kanssa.

2.3.2 Valtioiden tukeminen YK:n pienasetoimintaohjelman ja kansainvälisen jäljittämistävälineen sekä ampumatarvikkeita koskevan maailmanlaajuisen kehysten täytäntöönpanotoimien tehostamiseksi ja yhteistyön vahvistamiseksi

Aasian ja Tyynenmeren alueella täytäntöönpanosta vastaa UNRCPD.

- Tuki aseiden salakuljetuksen torjuntaa koskevalle Kaakkois-Aasian maiden yhteistyöjärjestön julistukselle: Aseiden ja ampumatarvikkeiden laittoman leviämisen vähentämiseksi Kaakkois-Aasian maiden yhteistyöjärjestön (jäljempänä 'ASEAN') valtioissa järjestetään useita osa-alueellisia seminaareja, työpajoja ja työpäiviä, mukaan lukien temaattiset kokoukset, vertaiskeskustelut ja vierailut, ASEANin julistuksen poliittisten sitoumusten muuntamiseksi toteuttamiskelpoisiksi tavoitteiksi, päämääriksi ja indikaattoreiksi, samalla kun tuetaan muita asiaankuuluvia alueellisia mekanismeja. UNRCPD antaa ohjausta koko prosessin ajan ja tekee yhteistyötä asiaankuuluvien alueellisten sidosryhmien kanssa, mukaan lukien kansalaisjärjestöt ja alueelliset elimet, kuten ASEAN. Aloitte on yhdenmukainen rajatylittävää rikollisuutta käsittelevä ASEANin ylempien virkamiesten kokouksen ja muiden asiaankuuluvien alueellisten foorumien kanssa, jotta voidaan varmistaa sen synergia ja yhdentyminen olemassa olevien mekanismien kanssa. Aloitteeseen osallistuu täytäntöönpanokumppaneita ja uusia avunantajia, jotka tukevat prosessia, varmistavat koordinoinnin ja kestävä tuen ASEANin julistuksen täytäntöönpanolle. Lisäksi toimilla edistetään synergioita muiden keskeisten kehysten, kuten naisien, rauhaa ja turvallisuutta koskevan ASEANin alueellisen toimintasuunnitelman, kanssa ja yhdenmukaistetaan alueelliset poliittiset sitoumukset laajempien rauhaa ja turvallisuutta koskevien toimintasuunnitelmien kanssa.

- *Kansallisten yhteyspisteiden ja koordinoitumekanismien roolin vahvistaminen YK:n pienasetoimintaohjelman ja GFA-kehityksen puitteissa:* Tämä aloite perustuu UNRCPD:n aiempaan työhön alueellisten yhteistyömekanismien, kuten YK:n pienasetoimintaohjelman kansallisten yhteyspisteiden Aasian ja Tyynenmeren alueen yhteisön ja vuonna 2023 käynnistetyn tavanomaisia aseita koskevan alueellisen yhteistyömekanismien, perustamiseksi. Aloitteella pyritään laajentamaan YK:n pienasetoimintaohjelman kansallisten yhteyspisteiden yhteisöä siten, että siihen sisällytetään GFA-kehityksen parissa työskentelevät valtion virkailijat.
- *Arviointi ja maansisäinen apu enintään kolmessa maassa:* Kansallisella tasolla annetaan kohdennettua apua, jolla tuetaan pyydettyä sääntelykehityksiä, pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden valvontajärjestelmien suunnittelua ja hallinnointia sekä operatiivista tukea. Tähän tukeen voisi sisältyä koulutusta, työpajoja, kokouksia, tiedonkeruuta, teknistä apua ja/tai tutkimustoimia, ja sillä varmistetaan, että kaikki toimet ovat sukupuolitietoisia ja osallistavia. Aloitteella avustetaan enintään kolmea avunsaajavaltiota, joista yksi on Lähi-idän maa, koordinoituiden muiden asiaankuuluvien toimijoiden kanssa. Aloite toimii vauhdittajana muualta, kuten Saving Lives Entity -rahoitusmekanismista, YK:n asekaupan sääntelyä koskevan yhteistyön tukivälineestä ja asekauppasopimuksen vapaaehtoisesta rahastosta, peräisin olevien rahoitusvirtojen täydentämiseksi, jotta voidaan vahvistaa alueellisia valmiuksia ja tehostaa pienaseiden ja kevyiden aseiden valvontaa ja ampumatarvikkeiden hallintaan liittyvää koordinoitua.

Afrikassa täytäntöönpanosta vastaa UNREC.

- *Neljä maansisäistä avustustoimea, mukaan lukien kaksi arviointia:* UNREC jatkaa pienaseita ja kevyitä aseita koskevien kansallisten toimintasuunnitelmien laatimiseksi Burundissa ja Gambiassa toteutettujen arviointikäyntien ja toteutetun maansisäisen avun pohjalta tukeaan näille kahdelle maalle niiden kansallisten toimintasuunnitelmien täytäntöönpanossa. UNREC myös laajentaa toimiaan tukeakseen kahta muuta valittua valtiota niiden pienaseiden ja kevyiden aseiden kansallisten valvontatoimien ja/tai ampumatarvikkeiden kansallisten hallintavalmiuksien vahvistamiseksi. Valitut maat voivat saada apua käyttämällä MOSAIC-arviointivälinettä. Lisäksi niille voidaan tarjota teknistä tukea ja kohdennettuja valmiuksien kehittämistoimia maailmanlaajuisen kehysten täytäntöönpanon tehostamiseksi niiden tarvearviointin perusteella. Osana tarjoamaansa apua UNREC laajentaa toimiaan kattamaan pienaseiden ja kevyiden aseiden valvonnan lisäksi myös ampumatarvikkeiden hallinnan ja GFA-kehityksen täytäntöönpanon tukemisen, mukaan lukien raportoinnin ja alustavien katsausten toimittamisen tukeminen. Avulla edistetään ampumatarvikkeiden olemassa olevien arviointivälineiden käyttöä.
- *Pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden valvonnan alan toimijoiden mantereenlaajuisen yhteisön edistäminen:* Aloitteessa hyödynnetään UNRECin yhteistyötä pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden monenlaisten asiantuntijoiden kanssa Afrikan mantereella. Aloitteeseen sisältyy verkkotilaisuuksia kansallisille viranomaisille, teknisille asiantuntijoille, kansalaisjärjestöille, tiedeyhteisölle, maantereenlaajuisille ja alueellisille instituutioille ja asiaankuuluville YK:n yksiköille. Pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden alan toimijoiden mantereenlaajuisen yhteisön edistämisen myötä syntyy foorumi pohdinnoille/toimille, jotta voidaan i) tehostaa laittomien pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden hallintaa koskevien kansainvälisten, mantereenlaajuisen, alueellisten ja kansallisten välineiden täytäntöönpanoa; ii) jakaa kokemuksia ja parhaita käytäntöjä asevalvontaa koskevien aloitteiden tehokasta täytäntöönpanoa varten; ja iii) laatia keskeisiä toimintapolitiittisia ja toimintakeskeisiä suosituksia pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden nopean leviämisen torjumiseksi. Näin voidaan keskustella keskeisistä aiheista, kuten uusien teknologioiden vaikutuksesta pienaseisiin ja kevyisiin aseisiin sekä aseriisuntaa koskevasta koulutuksesta nuorille.

Latinalaisessa Amerikassa ja Karibian alueella täytäntöönpanosta vastaa UNLIREC.

- *Andien valtioiden etenemissuunnitelman laatimisen tukeminen:* Laaditaan Andien valtioiden (Bolivia, Kolumbia, Ecuador ja Peru) etenemissuunnitelma, jolla tuetaan Andien yhteisön tammikuussa 2024 hyväksymän turvallisuutta koskevan päätöksen 922 kriisinratkaisutoimintasuunnitelman (Plan de Acción Resolutivo de la Decisión 922 en materia de Seguridad) käyttöönottoa. Suunnitelmaan sisältyy muun muassa tehostettu yhteistyö laittoman asekaupan torjumiseksi. Toimet koostuvat osa-alueellisista seminaareista, työpajoista ja teknisistä työistunnoista (mukaan lukien valmistelukokoukset ja temaattiset kokoukset). Etenemissuunnitelma laaditaan yhteistyössä Amerikan valtioiden järjestön yleisen turvallisuuden osaston ja Andien yhteisön (Comunidad Andina) sihteeristön kanssa. Suunnitelmalla täydennetään 16. heinäkuuta 2025 hyväksytyn EU:n neuvoston päätöksen (YUTP) mukaisia toimia.
- *Ampumatarvikkeiden merkintäkäytäntöjen vahvistaminen Latinalaisessa Amerikassa ja Karibian alueella ampumatarvikkeita koskevan maailmanlaajuisen kehityksen täytäntöönpanon tukemiseksi.* Ampumatarvikkeiden merkitsemistä Latinalaisessa Amerikassa ja Karibian alueella vahvistetaan laatimalla alueellinen julkaisu hyvistä käytännöistä, päivittämällä koulutusmateriaaleja ja tekemällä yhteistyötä kansallisten viranomaisien kanssa merkintäkäytäntöjen parantamiseksi, muun muassa järjestämällä merkintäkursseja valituissa maissa. Ballististen ja rikosteknisten laboratorioiden teknisiä valmiuksia parannetaan aseiden merkintöjen palauttamista koskevalla erityiskoulutuksella. Kansallisia toimia aseiden ja ampumatarvikkeiden laittoman kaupan torjumiseksi ja pysäyttämiseksi voidaan tukea erikseen kohdennetuilla kursseilla valmiuksien kehittämiseksi.

2.3.3 Kansalaisyhteiskunnalle ja parlamentin jäsenille enintään kolmessa (3) maassa annettava kirjanen ja kohdennettu apu, jotka koskevat kansallisille viranomaisille tarjottavaa tehokasta tukea YK:n pienasetoimintaohjelman / kansainvälisen jäljittämismälinen ja GFA-kehyksen täytäntöönpanossa: Koska joillakin kansallisilla kansalaisjärjestöillä on pitkälle kehittynyttä asiantuntemusta YK:n pienasetoimintaohjelmaan, kansainvälisen jäljittämismälineeseen ja GFA-kehukseen liittyvissä kysymyksissä, pilottiorganisaatioille ja parlamentin jäsenille annetaan apua enintään kolmessa maassa. Apuun sisältyy kirjanen, jolla on tarkoitus tukea GFA-kehyksen maailmanlaajuisia soveltamista keskittyen siihen, mitä kansalaisyhteiskunta voi tehdä. Kirjaseen sisältyy myös tietoa siitä, miten UNODAn ja muiden kumppaniorganisaatioiden EU:n neuvoston muihin päätöksiin liittyvien hankkeiden puitteissa tuottamia materiaaleja ja välineitä voidaan hyödyntää ja kansallista raportointia tai tavoitteiden asettamista tukea. Apu edistää konkreettisesti GFA-kehyksen tavoitteen 15 saavuttamista.

2.4 Tuotokset

- i) MOSAIC-arviointivälinettä päivitetään käyttäjien antamaan palautteeseen perustuvilla käyttäjäystävällisillä ominaisuuksilla ja kriteereillä.
- ii) MOSAIC-arviointivälinettä koskeva koulutus ja sen käyttö erilaisten sidosryhmien keskuudessa (myös mahdollisuuksien mukaan liittyen toimeen 2.3.3).
- iii) Aasiassa ja Tyynenmeren alueella:
 - a) Aseiden salakuljetuksen torjuntaa Kaakkois-Aasiassa koskevan ASEANin julistuksen toimentasuunnitelman laatiminen.
 - b) Tilaisuudet avustustarpeiden kartoittamista varten ja virtuaaliset koulutustyöpajat kansallisille yhteyspisteille.
 - c) Kansallisille yhteyspisteille tarkoitetun välineistön kehittäminen.
 - d) Arviointi ja maansisäinen tuki enintään kolmessa maassa.
- iv) Afrikassa:
 - a) MOSAIC-arvioinnit enintään kahdessa (2) maassa.
 - b) Maansisäinen tekninen apu enintään neljässä (4) valtiossa YK:n pienasetoimintaohjelman, kansainvälisen jäljittämismälinen ja GFA-kehyksen täytäntöönpanemiseksi ja olemassa olevien välineiden käytön edistämiseksi.
 - c) Pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden alan toimijoiden mantereenlaajuinen yhteisö järjestää neljännesvuosittain tilaisuuksia, mikä tarkoittaa yhteensä 12 verkko- ja hybriditapahtumaa.
- v) Latinalaisessa Amerikassa ja Karibian alueella:
 - a) Ampuma-aseiden, ampumatarvikkeiden ja räjähteiden laittoman kaupan ja leviämisen ehkäisemistä koskeva Andien valtioiden etenemissuunnitelman laatiminen yhdessä Amerikan valtioiden järjestön ja Andien yhteisön sihteeristön kanssa, ja sen hyväksyminen.
 - b) Yhden (1) asiakirjan laatiminen ampumatarvikkeiden merkitsemisestä Latinalaisessa Amerikassa ja Karibian alueella. Asiakirjassa analysoidaan alueellisia haasteita ja tehokkaita käytäntöjä ja laaditaan käytännön suosituksia.
 - c) UNLIRECin pienaseiden ja kevyiden aseiden merkintäkurssia ja siihen liittyviä materiaaleja tarkistetaan ja laajennetaan lisäämällä niihin ampumatarvikkeiden merkitsemistä koskevaa sisältöä.
 - d) Enintään neljä (4) lähikurssia/-seminaaria ampumatarvikkeiden tai pienaseiden ja kevyiden aseiden merkitsemisestä ja/tai toimien tehostamisesta Latinalaisessa Amerikassa ja Karibian alueella tapahtuvan pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden laittoman kaupan torjumiseksi.
 - e) Alueen ballististen ja rikosteknisten laboratorioden valmiuksia kehitetään aseiden merkitsemistä koskevan käytännön kurssin avulla.
 - f) Ballististen ja rikosteknisten laboratorioden valmiuksien kehittäminen aseiden merkitsemistä koskevan käytännön kurssin avulla vähintään kahdessa (2) Latinalaisen Amerikan ja/tai Karibian alueen maassa.
- vi) Kirjanen kansalaisyhteiskunnalle ja/tai parlamentin jäsenille pyydetessä hallitusten tukemiseksi YK:n pienasetoimintaohjelman, kansainvälisen jäljittämismälinen ja GFA-kehyksen täytäntöönpanossa olemassa olevien välineiden avulla. Kirjasta testataan enintään kolmessa (3) maassa.

Tavoite 3: Pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden valvonnan hyödyntäminen laajemmissa rauhaa ja turvallisuutta edistävissä toimintakehyksissä aseellisen väkivallan ehkäisemiseksi tehokkaammin sekä rauhan ja kehityksen ylläpitämiseksi.

3.2 Tulokset

- Yhteisten toimien tehostaminen aseellisen väkivallan ehkäisemiseksi ja rauhan ylläpitämiseksi pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden valvonnan avulla.
- Tulevaisuussopimuksen täytäntöönpanon edistäminen sisällyttämällä pienaseiden ja kevyiden aseiden valvonta sekä ampumatarvikkeiden hallinta kansallisiin ennaltaehkäisy-, rauhanrakentamis- ja kestävä kehityksen toimiin.
- Pienaseiden ja kevyiden aseiden sukupuolitietoisien valvontatoimien tehostaminen.
- Kansalaisjärjestöjen ja nuorten kanssa tehtävän yhteistyön tehostaminen laittomien pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden kysynnän vähentämiseksi ja YK:n pienasetoimintaohjelman, kansainvälisen jäljittämisvälineen ja GFA-kehityksen täytäntöönpanemiseksi.

3.3 Toimet

3.3.1 Tukipaketin laatiminen pienaseiden ja kevyiden aseiden valvonnan ja ampumatarvikkeiden hallinnan sisällyttämiseksi ennaltaehkäisy- ja rauhanrakentamistoimiin

Valtioille laaditaan tukipaketti pienaseiden ja kevyiden aseiden valvonnan ja ampumatarvikkeiden hallinnan sisällyttämiseksi kansallisiin ennaltaehkäisystrategioihin, rauhanrakentamistoimiin ja kehityssuunnitelmiin. Pakettiin sisältyy erilaisia tuotteita, kuten kartoitus olemassa olevista ennaltaehkäisyä sekä kevyitä aseita / ampumatarvikkeita koskevista aloitteista ja toimijoista; ohjeet hyvistä käytännöistä näiden alojen välisten yhteyksien vahvistamiseksi; mukautettavissa olevat esimerkit kansallisista tavoitteista valtioiden käyttöön; uusi aseellisen väkivallan ehkäisemistä koskeva MOSAIC-moduuli (käännettynä vähintään kahdelle kielelle); ja maailmanlaajuinen tiedotuskampanja. Nämä materiaalit ja muut asiaankuuluvat olemassa olevat resurssit julkaistaan pienaseiden ja kevyiden aseiden valvontaan ja ampumatarvikkeiden hallintaan sekä rauhan ylläpitämiseen keskittyvällä verkkosivustolla, joka voi toimia valtioiden resurssikeskuksena näissä asioissa.

3.3.2 Välineistö pienaseita ja kevyitä aseita sekä ampumatarvikkeita koskevan tiedon keräämistä varten

Valtioille ja asiaankuuluville organisaatioille kehitetään välineistö, jonka avulla tarjotaan hyviä käytäntöjä ja ohjeita pienaseisiin ja kevyisiin aseisiin sekä ampumatarvikkeisiin liittyviä sukupuolen, iän ja vammaisuuden mukaan eriteltyjä tietoja koskevia indikaattoreita ja muuttujia varten. Välineistön avulla tarjotaan myös ohjeita eettisestä tiedonkeruusta ja yksityisyyden suojasta, se toimii viiteaineistona tällä alalla jo tehdyille työlle, myös asekauppasopimuksen puitteissa toteutetulle työlle, ja se voidaan sisällyttää resurssikeskukseen.

3.3.3 Sukupuolinäkökohtia, pienaseita ja kevyitä aseita sekä ampumatarvikkeita koskevien Afrikan / Afrikan unionin operatiivisten ohjeiden laatiminen ja käyttöönotto

UNREC ja Afrikan unioni (jäljempänä 'AU') laativat sukupuolinäkökohtia, pienaseita ja kevyitä aseita sekä ampumatarvikkeita koskevat operatiiviset ohjeet. Näin tuetaan vuonna 2023 allekirjoitetun UNODAn ja AU:n yhteistyömatriisin käyttöönottoa ja pannaan täytäntöön vuonna 2025 järjestettyjen UNRECin tasa-arvo- ja aseriisuntatyöpajojen keskeiset suositukset. Työpajoissa käytiin alustavia keskusteluja ohjeista ja niiden laajuudesta. Operatiivisissa ohjeissa annetaan ohjausta sukupuolitietoisien pienaseita ja kevyitä aseita koskevan päätöksenteon ja ohjelmasuunnittelun kehittämiseen, naisten täysimääräisen, yhdenvertaisen ja tehokkaan osallistumisen asevalvontaa koskevaan päätöksentekoon tukemiseen ja sellaisten kansallisten toimintasuunnitelmien laatimiseen, joissa otetaan huomioon sukupuoli- ja nuorisonäkökulmat ja -tarpeet. Ohjeissa kuvataan myös parhaita käytäntöjä sukupuolisensitiivisten pienaseita ja kevyitä aseita koskevien ohjelmien tiedonkeruuta, seuranta ja arviointia varten (liittyen toimeen 3.3.2).

3.3.4 Pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden nuorisoasiantuntijoiden epävirallisen verkoston tukeminen heidän väkivallan ehkäisemistä ja asiaankuuluvien maailmanlaajuisten kehysten täytäntöönpanemista koskevan työnsä edistämiseksi

Tällä aloitteella edistetään pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden alan epävirallista ja nuorisojohtoista asiantuntijaverkostoa, joka mahdollistaa tietämyksen jakamisen, toimien koordinoinnin ja heidän asiakirjojensa levittämisen ja äänensä vahvistamisen YK:n pienasetoimintaohjelmaa, kansainvälistä jäljittämisvälinettä ja GFA-kehystä koskevissa YK:n tukemissa toimissa keskittyen väkivallan ehkäisemiseen ja rauhan ylläpitämiseen. Nuorisoasiantuntijoita kutsutaan mahdollisuuksien mukaan osallistumaan hankkeen ensimmäiseen ja toiseen pilariin kuuluviin toimiin (esim. toimet 1.3.1, 1.3.2, 1.3.3, 2.3.2 ja 2.3.3).

3.3.5 Aloitte ampuma-aseiden ehkäisemiseksi kouluissa

Tietoisuutta ja institutionaalisia valmiuksia puuttua ampuma-aseiden esiintymiseen kouluissa Latinalaisessa Amerikassa ja Karibian alueella vahvistetaan kansallisilla verkkoseminaareilla, levittämällä oppimateriaaleja ja/tai antamalla räätälöityä teknistä tukea valtioille, mukaan lukien ohjeiden laatiminen kouluviranomaisille ampuma-aseisiin liittyvien vaaratilanteiden ehkäisemiseksi ja niihin reagoimiseksi.

3.3.6 Pienavustusohjelma kansalaisyhteiskunnalle

Kansalaisyhteiskunnalle suunnatulla pienavustusohjelmalla tuetaan asiaankuuluvien kansalaisjärjestöjen tietoon perustuvia tukialoitteita, jotta asianomaiset viranomaiset ja suuri yleisö saadaan osallistumaan rakentavasti. Joitakin pieniä avustuksia myönnetään ampumatarvikkeita koskevien alueellisten valmistelukokousten yhteydessä (toimi 1.3.1).

3.3.7 Osallistuminen laajempiin rauhan, turvallisuuden ja kehityksen foorumeihin

Asiantuntijoiden osallistuminen muihin asiaankuuluvuihin rauhan, turvallisuuden ja kehityksen foorumeihin auttaa edistämään pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä tavanomaisten ampumatarvikkeiden valvontaa rauhaa ja turvallisuutta koskevien tavoitteiden ja kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi, mukaan lukien tavoitteet 5 (sukupuolten tasa-arvo ja voimaannuttaminen) ja 16 (rauhanomaiset ja osallistavat yhteiskunnat). Osallistuminen sellaisiin verkostoihin, kuten naisia, rauhaa ja turvallisuutta käsittelevien yhteyspisteiden verkostoon ja Pathfinders-koalition Halving Global Violence -kampanjaan, antaa UNODAlle mahdollisuuden hyödyntää synergioita rauhaa ja turvallisuutta koskevien kokonaisvaltaisten lähestymistapojen edistämässä ja kartoittaa mahdollisuuksia saattaa laajemmän yhteisön tietoisuuteen pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden valvonnan merkitys yhteisten tavoitteiden saavuttamisessa.

3.4 Tuotokset

- i) Resurssipaketti pienaseiden ja kevyiden aseiden valvonnan ja ampumatarvikkeiden hallinnan sisällyttämisestä ennaltaehkäisy- ja rauhanrakentamistoimiin:
 - a) Kartoitus pienaseita ja kevyitä aseita / ampumatarvikkeita sekä niiden ennaltaehkäisyä ja rauhanrakentamista koskevista aloitteista ja toimijoista.
 - b) Hyviä käytäntöjä koskevien ohjeiden laatiminen pienaseiden ja kevyiden aseiden valvonnan ja ampumatarvikkeiden hallinnan liittämiseksi kansallisiin ennaltaehkäisytoimiin YK:n tulevaisuussopimuksen ja YK:n pääsihteerin uuden rauhanohjelman mukaisesti.
 - c) Luettelo mukautettavissa olevista kansallisista tavoitteista, joita voidaan hyödyntää pienaseisiin ja kevyisiin aseisiin, ampumatarvikkeisiin, naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevaan toimintaohjelmaan, nuoriso-, rauha- ja turvallisuusagendaan sekä ennaltaehkäisyyn keskittyvissä kansallisissa toimintasuunnitelmissa ja strategioissa.
 - d) MOSAIC-moduulin 02.10 "Pienaseiden ja kevyiden aseiden valvonta aseellisen väkivallan ehkäisemisen yhteydessä" kehittäminen ja kääntäminen vähintään kahdelle kielelle.
 - e) Tiedotus- ja viestintäkampanja, joka keskittyy pienaseiden ja kevyiden aseiden valvonnan ja ampumatarvikkeiden hallinnan yhdistämiseen ennaltaehkäisyyn ja rauhanrakentamisen tehostamiseksi.
 - f) Verkkosivusto ("resurssikeskus"), jonka kautta valtioille on saatavilla välineitä ja vaihtoehtoja, joilla tuetaan pienaseiden ja kevyiden aseiden valvonnan ja ampumatarvikkeiden hallinnan sisällyttämistä laajempiin ennaltaehkäisy-, rauhanrakentamis- ja kestävä kehityksen toimiin.
- ii) Sellaisen välineistön julkaiseminen, jolla tehostetaan pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden valvontaan liittyvien ja sukupuolen, iän ja vammaisuuden mukaan eriteltyjen tietojen keräämistä.
- iii) Sukupuolinäkökohtia, pienaseita ja kevyitä aseita sekä ampumatarvikkeita koskevien Afrikan / Afrikan unionin operatiivisten ohjeiden julkaiseminen.
- iv) Sellaisista nuorista koostuvan epävirallisen verkoston perustaminen, joilla on asiantuntemusta pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden valvonnan avulla tapahtuvasta ennaltaehkäisystä.
- v) Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen valtioille suunnattu ampuma-aseiden käytön ehkäisemistä kouluissa koskeva aloite, jonka puitteissa voidaan tarjota valitulle maalle tiedotusseminaareja, koulutusmateriaaleja ja/tai teknistä tukea kouluviranomaisille tarkoitettujen ohjeiden suunnittelemista, hahmottelemista, laatimista ja viimeistelyä varten. Ohjeiden avulla pyritään ehkäisemään ampuma-aseiden esiintymistä ja käyttöä kouluissa ja puuttumaan siihen.
- vi) Avustusohjelma, jonka avulla voimaannutetaan asiaankuuluvia kansalaisjärjestöjä, jotta ne voivat tehostaa yhteisötason toimia ja nuorten osallistumista pienaseiden ja kevyiden aseiden valvontaan ja ampumatarvikkeiden hallintaan asianomaisissa yhteisöissä.

- vii) Jatkuva osallistuminen naisia, rauhaa ja turvallisuutta käsittelevien kansallisten yhteyspisteiden verkostoon, YK:n turvallisuusneuvoston epäviralliseen naisista, rauhaa ja turvallisuutta käsittelevään asiantuntijaryhmään ja konflikteihin liittyvän seksuaalisen väkivallan vastaiseen YK:n toimintaverkostoon sekä Pathfinder-koalition Halving Global Violence -kampanjaan.

4. TIEDOTUS JA KUMPPANUUDET

EU:n ja UNODAn aiempaan yhteistyöhön pohjaten ja YK:n maailmanlaajuisen vaikutusvallan avulla hankkeella tuodaan yhteen YK:n keskeisiä yksiköitä, hallituksia, alueellisia järjestöjä, kansalaisyhteiskunta ja tutkimuslaitoksia.

Hankkeella tuetaan ehdotettuja toimia koskevan tiedon ja kyseisten toimien tuotosten levittämistä laajalle ja monipuoliselle yleisölle. Lisäksi tiedotusta toteutetaan kaikkien asiaankuuluvien toimien yhteydessä median osallistumisen, oheistapahtumien ja verkkotyökalujen avulla.

UNODA ja sen täytäntöönpanokumppanit saavat aikaan kestäviä vaikutuksia tehokkaalla tietoisuuden lisäämisellä, kampanjoinnilla, tiedottamisella ja kumppanuuksilla. UNODA hyödyntää erilaisia viestintävälineitä, kuten verkkosivustoa, uutta tiedotuskampanjaa, lehdistötiedotteita, Saving Lives -tiedotuslehteä, sosiaalisen median välineitä, oheistapahtumia ja epävirallisia tiedotustilaisuuksia. Kaikkien toimien täytäntöönpanoa tarkkaillaan seuranta- ja arviointivälineiden avulla, mukaan lukien osallistujakyselyt ja asianomaisten työryhmien säännölliset kokoukset.

UNODA toteuttaa kaikki asiaankuuluvat toimenpiteet varmistaakseen Euroopan unionin osuuden asianmukaisen näkyvyyden toimen edistämiseksi. Nämä toimenpiteet toteutetaan komission laatiman Euroopan unionin ulkoisten toimien viestintää ja näkyvyyttä koskevan käsikirjan mukaisesti.

Koordinointi monien eri kumppaneiden, myös muista EU:n neuvoston päätöksistä hyötyvien kumppaneiden kanssa, varmistetaan hankkeen koko täytäntöönpanon ajan. UNODA edistää teknisten välineiden käyttöä arvioinnissa, merkitsemisessä, jäljittämässä, fyysisessä turvallisuudessa ja varastojen hallinnassa ottaen asianmukaisesti huomioon EU:n rahoittamat tai yhteisrahoittamat välineet.

UNODA jatkaa hankkeen ja sen tulosten edistämistä osallistumalla asiaankuuluviin verkostoihin, foorumeihin tai ryhmiin ja jatkamalla sukupuolinäkökohtia sekä pienaseita ja kevyitä aseita koskevan epävirallisen koordinointimekanismin hallinnoimista. Mekanismi perustettiin edellisen EU:n rahoittaman hankkeen yhteydessä vuonna 2019.

5. AVUNSAAJAT

Hanke hyödyttää erilaisia pienaseiden ja kevyiden aseiden valvontaan ja ampumatarvikkeiden hallintaan liittyviä sidosryhmiä. Tähän kuuluvat alueelliset järjestöt, kansalliset viranomaiset ja/tai turvallisuuspalvelut ja puolustusvoimat sekä kansalaisyhteiskunta, jotka toimivat kansallisella ja yhteisötasolla Afrikassa, Aasiassa ja Tyynenmeren alueella, Latinalaisessa Amerikassa ja Karibian alueella sekä Pohjois-Afrikassa ja Lähi-idässä. Lisäksi hankkeessa tehdään yhteistyötä ennaltaehkäisyn ja rauhanrakentamisen parissa työskentelevien kansallisten viranomaisten ja kansalaisyhteiskunnan kanssa aseellisen väkivallan vähentämiseen tähtäävien toimen tehostamiseksi. Hankkeessa keskitytään osallistavampiin lähestymistapoihin rauhaan ja turvallisuuteen, ja avunsaajina on myös naisia, nuoria ja muita marginalisoituneita ryhmiä.

6. KESTO

Hankkeen arvioitu kokonaiskesto, mukaan lukien kaikki sen kolmeen pilariin kuuluvat toimet, on 36 kuukautta.

7. RAPORTOINTI

UNODA laatii säännöllisesti raportteja neuvotellun sopimuksen mukaisesti.